

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru. Uprava Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621

Št. 216a

Ljubljana, petek, dne 18. septembra 1931

Leto II.

Heimwehrovski pokret likvidiran . . .

Izjava kancelarja dr. Burescha v Ženevi — Dunajska vlada bo zaplenila imetje dr. Pfriemerja — Počasno razoroževanje — Starhenberg na svobodi (!)

Profesor Ferdo Seini, novi častni občan Novega mesta (Glej članek na 4. strani.)

Ženeva, 17. septembra. n. Avstrijski državni kancelar Buresch je dal reporterju lista »Le Journal de Genève« izjavo o Pfriemerjevem poskušnem prevratu. — Nihče v Avstriji, je dejal Buresch, ni slutil, kaj heimwehrovci pripravljajo. Toda izkazalo se je, da se Pfriemerjevi pristaši niso mogli upirati oboroženi sili. Žrtev ni bilo. Buresch je dejal, da ne ve, ali je odbor delavskih organizacij in socialističnega Schutzbunda nastopil pripravljen ali spontano. Na vso srečo je bila tedaj nedelja, ker bi bil sicer odpor delavcev mnogo večji. Organizacija prevratnecev je bila pomanjkljiva. Pfriemerjevi pristaši so imeli stare neuporabne puške. Pfriemer je moral pobegniti in sedaj je v Jugoslaviji, kjer ima brata.

Pfriemerjev načrt nove ustave je zelo neresen. Heimwehrovskega ponesrečenega prevrata vsekakor ni izzvala opustitev na-

črta carinske unije z Nemčijo. O carinski uniji v Priemerjevi ustavi ni niti besede. Buresch je naglasil, da so bili drugi heimwehrovski voditelji na Tirolskem z Steidlejem na čelu proti prevratu. — Knez Stahrenberg pa je aretiran.

Sedaj je gotovo, da je vsa oborožena sila v Avstriji zvesta vladi in državi. Heimwehrovski pokret pa je likvidiran.

Buresch se danes vrne na Dunaj. To je znak, da so se njegovi razgovori z zastopniki finančnega odbora DN zaradi posojila, ki ga je zaprosila Avstrija, povoljno razvijali in da je Buresch znal pomiriti ženevsko javnost z dobro premišljeno izjavo, da notranje-politične razmere v Avstriji ne bodo mogle niti najmanj motiti finančne sanacije avstrijske zvezne republike.

Dunaj, 17. septembra. n. Kakor poročajo nekateri listi, namerava vlada zapleniti imetje dr. Pfriemerja, da s tem po-

krije škodo, ki jo je imela država zaradi ponesrečenega atentata. Vlada je izdala 1 milijon šilingov, da zaduši upor. Bržkone bo pozvala tudi kneza Starhenberga, naj prevzame del stroškov, če se mu dokaže, da je sokriv. — Razorožitev heimwehrovcov polagoma napreduje, vendar pa doslej ni bilo zaplenjeno mnogo orožja. Vse kaže, da so lokalne oblasti dopustile heimwehrovcem toliko časa, da so še pred preiskavo poskrili orožje in strelivo.

Dunaj, 17. septembra. Danes zvečer ob 8. uri sta bila iz zaporov v Lineu izpuščena na pritisk heimwehrovskih organizacij glavna heimwehrovskega voditelja knez Starhenberg in major Puchinger. — Med tem pa poročajo iz Gradca, da se tam aretacije nadaljujejo ter je bil med drugimi aretiran tudi rudniški ravnatelj »Alpine Montagesellschaft« Trojan v hipu, ko je hotel odpotovati v Italijo.

Proglas Rdečega križa za pomoč pasivnim krajem

Beograd, 17. septembra. I. Narodni odbor Rdečega križa je izdal proglas na ves narod, da bi priskočil na pomoč ljudstvu v pasivnih krajih. Akcija se bo razvijala pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra in kraljice Marije.

Ustanovili so tudi poseben odbor ministrov dr. Kramarja, Kumanudija, Šibenika, Radičevića in Djurića pod predsedstvom ministra za socialno politiko Kostrenčiča, ki bo sodeloval s centralnim odborom Rdečega križa pri zbiranju sredstev in razdeljevanju podpor.

Ženevske razprave

Ženeva, 17. septembra. AA. Odbor za narodno manjšine je ugotovil, da je manjšinsko vprašanje doseglo v zadnjem času neke pozitivne sadove. Navzlic temu pa sedanjí trenutek ni primeren za veliko razpravo o tem vprašanju. Prvi odbor je razpravljal o možnosti, kako združiti osnovno pogodbo Društva narodov z Briand-Kelloggovim paktom.

Drugi odbor je razpravljal o gospodarskih vprašanjih.

Tretji odbor je v prisotnosti Brianda sprejel resolucijo o tem, da je treba vprašanju evropske zveze posvetiti nadaljne študije.

Manifestacija za razorožitev v Ženevi

Ženeva, 17. septembra. AA. Mednarodna zveza nacionalnih udruženj za Društvo narodov je priredila manifestacijo za razorožitev. Na banketu je govoril italijanski delegat Rossini in dejal, da so vsi socialni krogi sedanje Italije preinjenji z željo po razorožitvi in za mednarodno sodelovanje.

Vprašanje avstrijskega posojila

Ženeva, 17. septembra. AA. Francoski minister financ Flandin je sprejem avstrijskega finančnega ministra Burescha.

Ker znaša primanjkljaj avstrijskega proračuna 300 milijonov šilingov, je avstrijska vlada sestavila načrt ukrepov za uravnoteženje proračuna.

Nadzorstvo nad bančnimi zavodi v Nemčiji

Berlin, 17. septembra. AA. Vlada sestavlja načrt za ozdravljenje gospodarstva in financ. Država si bo pridržala posebno nadzorstvo nad bančnimi zavodi.

Sestanek med papežem in Mussolinijem

Rim, 17. septembra. AA. Poročajo, da poseti Mussolini danes ali jutri Vatikan in tako podari srečno rešitev spora med cerkvijo in fašizmom. Mussolini se sestane s papežem prvič v življenju. Živela sta v mladosti v Milanu. Ne vedo pa, da bi se bila tedaj sestala.

Baski zahtevajo neodvisnost

Barcelona, 17. septembra. AA. Civilni guverner v Barceloni je odstopil, ker ni mogel zaježiti nacionalističnega gibanja Baskov. Policija je aretirala več upornikov, ki so vzklikali po ulicah samostojnosti Baskov in proti Španiji. Na regati v San Sebastianu so Baski razdeljevali in razvesili narodno zastavo. Ob tej priliki je prišlo do velikih nemirov.

Briandov povratek v Pariz

Pariz, 17. septembra. AA. Francoski minister za zunanje zadeve Briand se je vrnil iz Ženeve.

Madjarski komunisti s polno paro na delu

Za oborožitev so izropali veliko

Budimpešta, 17. septembra. d. V zgodnjih jutranjih urah je bil danes odkrit sila drzen vlom v notranjem delu mesta. Največja trgovina z orožjem Bertalam, Zubek & Co je bila danes ponoči popolnoma izropana, pri čemer je vlomilec padlo v roke več sto komadov pušk, revolverjev, kakor tudi ogromna množina municije in smodnika. Vlomilci so prišli v poslopje skozi večna vrata, od tam skozi klet v loke. Pri tem so delali z vso preciznostjo, ker so prodrli strop v kleti in nad njim tla v lokalu ravno na onem mestu, kjer se niso nahajale nikake omare in pulti. Za transport ogromne množine plena so se morali brez dvoma posluževati tovornega avtomobila ali velikega voza. Meščanstva se je polastila velika panika, ker se splošno misli, da je to zopet delo komunistov, ki hočejo na ta način priti do novih velikih zalog orožja in razstrelivih snovi. Na vratih lokala so našli z bodalom pripet list, čigar vsebino pa policija noče objaviti. Na vsak način se gre tu za profesionalne vlomilce, pa

trgovino z orožjem v Budimpešti

najsi so isti vršili vlom iz političnih, ali iz osebnih pridobitnih razlogov.

Budimpešta, 17. septembra. n. V Budimpešti imajo novo senzacijo. Mesto je malone konsterinirano. Vest, da so v pretekli noči komunisti oropali neko trgovino z orožjem in strelivom, je izzval med ljudstvom paniko. — Oropana je bila trgovina Bertalam Subek & Co., ki je sredi mesta. Komunisti so odnesli 16 pištol s 1600 strelji, 10 revolverjev z 2000 strelji, 80 bodal, nekaj sprtnega materiala in vse bokserje. Pustili so le lovske puške. Za ves ta material so rabili 2 tovorna avtomobila. Nihče avtomobilov ni opazil. Komunisti so morali biti sila dobro organizirani in orijentirani. Policiji pa so pustili obvestilo, da bo vedela, kdo je izvršil rop.

Budimpešta, 17. septembra. AA. Policija je aretirala ključavničarja Szakaszi. Malo pred atentatom je Szakaszi predlagal nekemu brezposelnemu elektrotehniku, naj mu pomaga izdelati bombo. Pri Szakaszi so našli zapiske o železniških mostovih na Madjarskem, vozni red in podatke o razstrelivih.

Rezultati preiskave o atentatu na Madjarskem

Dosedaj je dognano le, da so bili atentatorji komunisti

Budimpešta, 17. septembra. n. Že pet dni je poteklo od železniške katastrofe. Preiskava policije pa do danes še ni dosegla nikakoli pozitivnih rezultatov razen tega, da policija ve za imeni dveh atentatorjev. Policijski organi so dognali, da je bil Leibnick v nedelje v Budimpešti in da se je odpeljal z avtomobilom neznanu kam. Njegovi starši, ki bivajo v Budimpešti, niso vedeli, da se je vrnil v Budimpešto.

Generalna direkcija železnic in policija nameravata uvesti stražo na vseh železniških progah. Policija je večeraj sprejela 800 prijav. Število prijav je do sedaj prekosilo 1600. Vse te prijave pa niso v ničemer pomagale pri zasledovanju zločincev. Oddane so bile policiji le izključno zaradi velike nagrade. Danes popoldne so na svečan način pokopali žrtve. Sorodniki nekaterih žrtev pa so pokopali svoje posebej. Vsi vlaki na Madjarskem so se morali ob 16. uri za eno minuto ustaviti.

peštanske politične policije je sprejel zastop-

nik tiska in dal tole izjavo:

Rezultati preiskave, ki se vodi zaradi atentata na brzi vlak pri Torbagyju, so potrdili domnevo, da so izvršili tega zločina komunisti. Poizvedovanje o tem delu se nadaljuje v dveh smereh. Rokopis na lističu, ki so ga našli blizu kraja atentata na brzi vlak, je absolutno identičen z rokopisom znanega komuniste Martina Leipnika. To pa vendarle še ne pomeni, da bi bil Leipnik nedvomno izvršilec atentata, ker še ni potrjena možnost, da pismo ni bilo napisano na kakem drugem kraju in potem preneseno na kraj zločina. Vloga Leipnika pri tem atentatu sploh še ni pojasnjena.

Drugi pravce gre za domnevo, da so atentatorji na kraj atentata prispeli z avtomobili, nato pa naglo pobegnili. To domnevo potrjuje tudi okolnost, da so neznane osebe v zadnjih dneh v raznih garažah hotele dobiti avtomobil brez šoferja. Neki neznanec je pri tem pokazal šofersko dovoljenje, izvirajoče iz Češkoslovaške.

Tragedija cirenaiških Senusitov

Senusitski poglavar Omar el Muktar obešen

Rim, 17. septembra. Italijanski listi so v zadnjih dneh zmagovalno poročali, kako so italijanske čete ukrotile senusitski upor, ko da je bil ta upor le prav navadna vstaja in ne borba ljudstva za svoj obstoj in za svojo svobodo. Pred kratkim so prijeli slavnega senusitskega poglavarja Omarja el Muktarja in več njegovih pristašev. Z nesrečno bitko pri Slonti je bil za enkrat uničen odpor senusitskega ljudstva. Omarja el Muktarja pa so postavili pred posebno vojno sodišče, ki ga je sodi-

lo z vso naglico. Sodišče ga je obsodilo na smrt na vešalih. Po vsej Cirenaiiki je ta obsodba izzvala silno žalost in razburjenje. Omar el Muktar je bil senusitski narodni junak. Proces se je zaključil predvčerajšnjim proti večeru v Soluku in večeraj zjutraj ob 9. uri so senusitskega poglavarja obesili v navzočnosti 30.000 podjarmljenih Arabcev.

Fašistični tisk napoveduje sedaj, ko so ostali Senusiti brez svojega poglavarja dezorganizirani in razpršeni, mir v cirenaiški koloniji.

Imenovanja in premestitve

Beograd, 17. septembra. AA. Z ukazom Nj. e. V. kralja in na predlog pravosodnega ministra je s soglasjem predsednika ministrskega sveta premeščen k upravnemu sodišču v Celju dr. Ivan Lininger, tajnik prvostopenjskega sodišča 4. skupine I. stopnje v Zagrebu.

Beograd, 17. septembra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je bil na predlog trgovinskega ministra v soglasju s predsednikom ministrskega sveta pomaknjen pri oddelku za trgovino, obrt in v industrijo kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani svetnik dr. Ciril Pleifer iz V. v IV. skupino.

Pasivnost italijanske trgovinske bilance

Rim, 17. septembra. n. Glavna carinska direkcija je predložila predsedstvu vlade poročilo o stanju bilance. V prvih 8 mesecih je uvozila Italija za 1.706.712.752 lir več blaga kot izvozila. Listi izražajo nado, da se bo pasivna trgovinska bilanca do konca t. l. izboljšala, če že ne izravnala.

Angleški mornariški upor še ni udušen

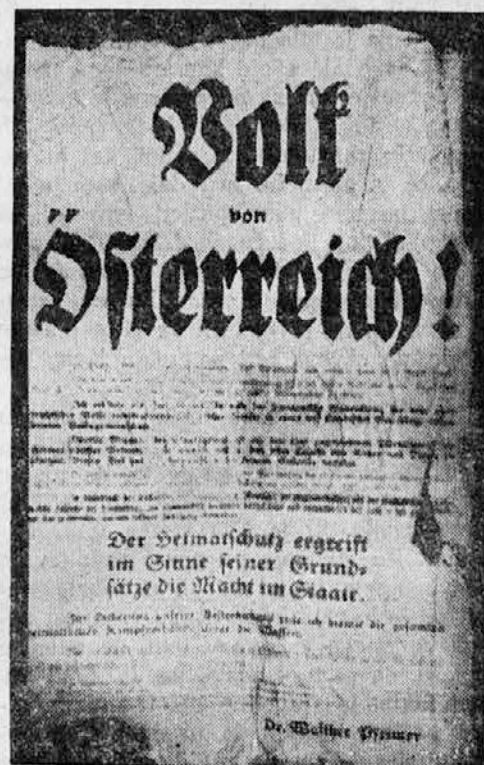
London, 17. septembra. Iz Gibraltarja so semkaj dospele vesti, da se je tudi posadka tamkaj se nahajajočih vojnih ladij pridružila stavkovnemu gibanju atlantske mornarice. Kakor poroča »Daily Herald«, pa se opaža nemir že tudi pri suhozemskih edinicah.

Svečana maša na kolonialni razstavi

Pariz, 17. septembra. AA. Kardinal Bourne je daroval svečano sveto mašo v paviljonu katoliških misijonov na mednarodni kolonialni razstavi.

Občni zbor društva jugoslovanskih zdravnikov

Novi Sad, 17. septembra. I. Danes se je vršil v Novem Sadu XIII. občni zbor jugoslovanskega zdravniškega društva. Zbrali so se delegati iz vse države. Ljubljano sta zastopala dr. Ivan Certin in prof. dr. Zalokar. Kongres je otvoril predsednik dr. Zalokar s predgovorom, naj se odpošlje kralju vdanostna brožavka, kar so vsi prisotni potrdili z burnimi ovacijami. Nato je dr. Zalokar imel pozdravni govor, kateremu so sledila poročila. Popoldne je kongres zaključil svoje delo, popoldne pa so priredili zdravniki v raznih skupinah izlete v okolico.

Prvi oklic dr. Pfriemerja

Konglomerat ne more vladati

Parlamentarno življenje je podobno neprestanemu valovanju. Danes dobi stranka večino in pride na vlado, jutri zopet izgubi to večino in kvišku pride opozicija. V tem valovanju je nekakšno jamstvo, da se prav in dobro vlada, kajti redno pade le vlada, ki je v katerikoli točki svojega dela pogrešila.

Kakor mnogo drugih pravil parlamentarnega življenja, pa naše bivše strankarsko življenje tudi tega pravila ni poznalo. In v našem bivšem strankarskem življenju se je moglo pripetiti, da so opozicijske stranke sicer dobile večino, da pa vlade niso mogle prevzeti, ker bi v istem hipu tudi to večino izgubile. Bile so namreč med seboj tako zelo needine, da se niti v smernicah svojega dela niso strinjale. Vse te stranke je vezal le odpor proti vladi. Kakor hitro je zato ena od opozicijskih strank bila pripravljena prevzeti vlado, je že tudi bilo konec sloge med opozicijskimi strankami in s tem tudi njih večine.

Da bi pa vse opozicijske stranke skupno prevzele vlado, za kar so imele tudi dovolj glasov, pa je bilo zopet nemogoče, ker so takoj med njimi nastala nesoglasja, kakor hitro se je pričelo govoriti o programu, ki ga naj v vladi izvrše. Parkrat se je sicer poskusilo, da opozicijske stranke vendarle prevzamejo vlado, a vsak poskus se je v kratkem času izjalovil, ker je bila opozicija le konglomerat strank, ne pa blok, s skupnim pozitivnim programom združenih strank. Opozicija sama je sicer doživljala to svojo osnovno napako, a oprostiti se je ni mogla in niti hotela. Tako je bilo mogoče, da je opozicija raje pristala na to, da z neudeležbo v skupščini omogoči vladi sigurno pozicijo, kakor pa da jo s svojo navzočnostjo vrže. Markov protokol, s katerim je bil sklenjen tak dogovor med radikali in pašičevci, je bil posledica te popolne negativnosti opozicije, a obenem tudi neovrgljiv dokaz o nesposobnosti naših bivših strank.

Na vse zadnje vendar ni naloga strank v tem, da paradirajo z opozicijskim ali da zahtevajo stvari, za katere že naprej vedo, da so neizvedljive, temveč naloga strank je predvsem v tem, da pomagajo svojim volivcem, da branijo njih interese in da opravičijo zaupanje, ki so ga prejeli od volivcev. Stranka, ki misli, da je njena naloga v tem, da se z glavo zaletava v zid, takšna stranka je za parlamentarno življenje nedorasla. Če bi bile vse stranke na tem stališču, potem bi bili v parlamentu sploh vsi govori odveč, ker bi se ob trdoglavosti strank razbili sploh vsi razlogi. V našem bivšem parlamentu smo tudi že dejansko padli na to stopnjo in naša skupščina je bila že bolj podobna bojišču, ko pa dvorani, v kateri se merijo poslanci z uma svetlim mečem.

Smisel parlamentarnega življenja je v tem, da si pridobi večino naroda stranka na podlagi svojega pozitivnega programa in da se potem umakne opoziciji, če je v vsled svojega še boljšega in še bolj pozitivnega programa prepričala volivce, da bo vladala še boljše. Konstruktivna politika je zato ravno tako dolžnost vladne ko opozicijske stranke, in stranka, ki za časa bivanja v opoziciji ne zna dokazati svoje ustvarjalne sile, sploh ne more postati kandidatinja za vladno mesto.

Vsa hiba našega bivšega parlamentarnega življenja je bila baš v tem, da se opozicija ni zavedala svoje konstruktivne naloge. Vedno je bila naša opozicija le konglomerat strank, nikdar pa blok delavskih strank. In zato ni nihče vedel, kaj bi nastalo, če bi opozicija zavladala, zato je bil za vsakim nastopom opozicije vprašaj, ki se je tikal tudi bodočnosti države. In vprašaj pa ni moglo zidati države, še manj pa je dopustno prepuštili oblast ljudem, ki sami ne vedo, kaj hočejo, ali pa ki tako slabo hočejo, da si tega niti ne upajo javno povedati.

Kratko je bilo naše bivše strankarsko življenje, vendar bogato na izkušnjah. Eno od največjih izkušenj pa je ta, da nismo imeli konstruktivne opozicije, temveč samo opozicijo, ki je bila velika v negativizmu. Ta izkušnja pa pravi nadalje, da se s konglomeratom strank ni moglo vladati preje in zato je pozitivna vrednost novega volivnega zakona v tem, da odločno naglašja, da se tudi odslej ne bo. Novi volivni zakon je s svojimi določbami naravnost poziv opoziciji, da preneha biti mešanica strank in da preide na pozitivno parlamentarno delo. Slabo se kvalificira opozicija, če tega poziva ne razume.

Mednarodni šahovski turnir v Ljubljani

Današnje devetnajsto kolo mednarodnega šahovskega turnirja, ki se je igralo v Ljubljani v veliki dvorani Kazine, je poteklo dopoldne takole:

Niemcevič je izgubil proti Aljehinu v 36 potezah. Igrala sta angleško partijo. Dosegel je sicer v otvoritvi dobro pozicijo z možnostjo napada, vendar si je pokvaril šanse, ker je preveč trdovratno hotel dobiti kvaliteto. Njegova dama je zašla v past, iz katere jo je rešil z žrtvijo figure. Ta materialna premoč pa je svetlovnemu prvaku zadoščala za zmago.

Colle je izgubil proti Kostiću, ki se je branil na holandski način, v 31 potezah. Belgijec je prehlavno forsiral napad, žrtvoval dve figuri za stolpa, dobil pa ni zato zadostne kompenzacije, Kostić je kmalu prešel k protinapadu in si osvojil še kvaliteto, nakar se je Colle udal.

Damski gambit med Pircem in Maroczyjem se je končal remi. Maroczyjeva pozicija dalj časa ni bila ravno prijetna, vendar se mu je naposled posrečilo igro izravnati in jo zasidrati v remiju.

Tudi damski gambit med Bogoljubovim in Spielmannom se je končal remi (34 potez). Bila je korektna partija brez razburljivih momentov.

Dr. Tartakover se je proti dr. Astalošu branil s sicilijanko in oba igralca sta se po 40 potezah zedinila na remi. Borba pa je bila precej ostra in večkrat je že kazalo, da bo dr. Astaloš dobil odločilno premoč, toda njegov zviti nasprotnik se mu je vselej izmuznil in je naposled stal celo za malenkost bolje.

Damski gambit med Florom in Kashdanom je potekel v živahni borbi; partija ob 3. še ni bila končana.

Dr. Vidmar je proti Stoltzu takisto igral damski gambit. Dobil je kmalu lepo pozicijo, pozneje pa je zagrešil slabo potezo, izgubil figuro, za katero je sicer dobil tri kmete, in ima šanse za remi.

Visečo partijo Aljehin:Colle je belgijski mojster brez boja po 36. potezi predal.

8 šahovskega bojišča v Kazini.

Za današnje 19. kolo v Ljubljani je vladalo veliko zanimanje. Vstop je bil dovoljen samo proti vstopnini in vendar je bilo do večera prodanih 500 vstopnic. Če pa računamo zastojkarje, je bil obisk še mnogo večji.

Da bi mogli mojstri šaha nemoteno igrati, so napeli med stebri okoli miz s šahovskimi deskami debele vrvi. Pa radovedneži si znajo pomagati in tako se je zgodilo, da je skočil zdaj ta zdaj oni v »začarani prostor« in si prav od blizu ogledoval partije.

Največje zanimanje so vzbujali popoldne ob 17-30, ko je pokukal v dvorano naš reporter, dr. Vidmar: Stolz, Kashdan: Flor. O našem mojstru se je razneslo, da »slabo stoji«, zato je bila okoli njegove mize tik vrvi velika gneča. Nič manjša pa ni bila okoli mize na nasprotni strani, kjer sta se dajala Kashdan in Flohr.

Flohr je vstal izza mize in se malo posprehal. »Kdo bi si mislil, da je tako mlad!«, so se čuli vzkliki iz ženskih ust. »Tudi Kashdan »slabo stoji«. Toda do 7. ure mora biti boj končan!«

Med gledalci jih je bilo mnogo z dežele. Saj se pa tudi ne vidijo vsak dan mojstri, kakor so dr. Aljehin, Bogoljubov in drugi. Vsi te so že končali za danes in so se zanimali za še nekončani partiji.

Ljubljana, 17. septembra. AA. Stanje po devetnajstem kolu mednarodnega šahovskega turnirja je sledeče:

Aljehin 16, Bogoljubov 11, Kashdan 10 in pol (2), Vidmar 10 (1), Niemcevič, Spielmann 9 in pol, Maroczy, Kostić 9, Flohr 8 in pol (1), Stolz 8 (2), Astaloš 8 (1), Tartakower 7 in pol, Colle 6 in pol (1), Pirc 6 (1).

Izredna seja mariborskega občinskega sveta

Maribor, 17. septembra. Danes ob 18-30 je bila v mestni posvetovalnici izredna seja mestnega občinskega sveta, katero je otvoril in vodil župan g. dr. Juvan. Konstatiral je sklepčnost in imenoval za overovalca zapisnika obč. svetnika gg. Stabeja in prof. Favaja. Nato je poročal, da je bila seja sklicana v to svrhu, da se odobri dva razveseljiva predloga, in sicer gradnja carinarice s stanovanjskimi hišami in gradnja nove osnovne šole za V. okraj. Mestni občinski svet je že poprej sklenil, da se bo gradila nova carinarica, in sicer so bili napravljeni načrti, da se uradna in skladišna carinska poslopja zgrade na stvbišču veleindustrijskega dr. Franza v Melju, dočim se bodo stanovanjske hiše za carinike in druge uslužbence zidale ob Tomšičevem drevoredu v obliki enonadstropnih vil. V vseh teh vilah bo 25 stanovanj. Do te odločitve je mestna občina prišla na željo ministrstva, ki je proti gradnji stanovanjskih hiš v obliki vojašnic. Načrt, ki je bil za vse te objekte napravljen, je ministrstvo v celoti odobrilo. Razen tega je odobrilo tudi uporabo zneska 3.500.000 Din iz kaldrminskega fonda za tlakovanje ulic in cest. Če pristejemo k carinski pošti, ki se bo pričela še letos graditi, je naglašal g. župan, še znesek 21.750.000 Din za carinarico in stanovanja, se bo od letošnje do prihodnje jeseni zazidalo v te objekte okrog 28 milijonov Din, in sicer vse na račun kaldrminskega fonda. Velik del te svote je že na razpolago. Manjka pa še 12.000.000 Din, katere mora mestna občina najeti pri Hipotekarni banki proti amortizaciji v 25. letih. Anuitete se bodo krile iz kaldrminskega fonda. Seja ima tedaj skleniti samo dve formaliteti: 1. odobriti cenitev zemljišč za te zgradbe in odobrili najetje omenjenega posojila. Objekti bodo zgrajeni na ime mestne občine, Hipotekarna banka pa se bo do končne amortizacije vknjižila nanje za svoto 12.000.000 Din. —

Predlog župana se je brez debate soglasno sprejel. Nato je župan poročal, da je mestna hranilnica sklenila dati za svojo 70-letnico mestni občini na razpolago 4.000.000 Din za gradnjo nove osnovne šole v V. okraju. Svoto bo krfla z anuitetami in obrestmi v 15. letih. S tem je na najugodnejši način rešeno vprašanje, ki je že leta in leta vznemirjalo mestno občino. Kje bo šola stala in kako se bo gradila, bo določila posebna komisija strokovnjakov. Občinski svet je to sporočilo z navdušenjem vzel na znanje in odobril. Končno je župan poročal še o nekaterih slučajnostih. Občina je zahtevala povnanje najemnine za stavbo realne gimnazije. Banovinska uprava je pristala na to, da bo predlagala povnanje od 120 na 200.000 Din na leto. Občinski svet se s tem strinja. Na zadnji občinski seji se je sprejel obračunski zaključek za šolstvo v letu 1930. — Letošnji proračun za isto postavko znaša 1 milijon 442.431 Din, se bo pa radi manjših stanarin nekoliko znižal. Sprememba se odobri. Nato so se oddale zasebnikom nekatere mestne gradbene parcele. Pivovarna »Union« je ponudila mestni občini v nakup svoj kompleks med Ciril-Metodovo, Razlagovo, Prešernovo in Maistrovo ulico, in sicer za približno 1 milijon 900.000 Din. Sklene se, da se začnejo pogajanja. Nadalje se tudi odobri predlog celjskega okrajnega cestnega odbora radi prispevka za ceste in stroške mestnega avtobusnega podjetja v znesku 45.000 Din. Na novo se tudi urede pogodbe za električni tok z več industrijami. Za prihodnje volitve se morata izvoliti dva reklamacijska odbora. Izvolijo se v prvi odbor občinski svetniki gg.: župan dr. Juvan, Grčar, Kežar, dr. Kac in Ošlak. V drugi odbor pa gg.: občinski svetniki: podžupan dr. Lipold, dr. Weble, Tumpelj, Petelan in Favaj. Ker je bil s tem dnevim red izčrpan, je župan zaključil javno in otvoril nato še tajno sejo.

Nemški desničarji proti obisku francoskih ministrov

Berlin, 17. septembra. n. Ker radikalna desnica nadaljuje s propagando proti obisku francoskih ministrov v Berlinu in še vedno poziva javnost k demonstracijam, se je pričela vlada posvetovati o ukrepih in varnostnih merah, ki se naj podvzamejo, ko pridejo francoski ministri v Berlin. Predvsem nameravajo zavarovati postajo in pot, po kateri se bodo peljali francoski ministri. Na kateri železniški postaji bodo francoski ministri izstopili, še ni znano. Vsekakor bodo v dneh, ko bodo francoski ministri v Parizu, ojačili vse straže in policija je sklenila, da bo storila vse, da prepreči kakršenkoli tudi najmanjši incident.

Prepovedane publikacije

Beograd, 17. septembra. AA. S sklepom notranjega ministra I. št. 31246 z dne 16. septembra t. l. je prepovedano uvažanje in širjenje v naši državi bulletina »Informationsdienst des europäischen Bauernkomites«, ki izhaja v nemščini v Berlinu.

Beograd, 17. septembra. AA. S sklepom notranjega ministra I. št. 31247 z dne 16. septembra t. l. je prepovedano uvažanje in širjenje v naši državi mesečni reviji »Deutschlandsernerung«, ki izhaja v Monakovem.

Lunačarski v Trstu

Trst, 17. septembra. n. Danes je prispel iz Benetk v Trst bivši sovjetski ljudski komisar Lunačarski. V Benetkah je prisostvoval splovniti 4 ribiških ladij v morje. Te 4 ladje je naročila ruska država.

Prodajne cene tobačnih izdelkov

Beograd, 17. septembra. AA. S sklepom upravnega odbora uprave državnih monopolov N. št. 502 z dne 15. septembra t. l., ki ga je odobril finančni minister, je določeno, da velja do 16. t. m. pri prodaji tobačnih izdelkov te cene.

1. križani tobak za 1 kg Trebinjec Din 750, vardarski 500 Din, neretvanski 400 Din, moravski 325 Din, zetski 275 Din, savski 150 Din, ameriški 150 Din, banatski 125 Din, dunavski 100 Din.

2. Cigarete za 1000 komadov: Karadjordjevo 1500 Din, Jadran 1000 Din, Kosovo 850 Din, Strumica 800 Din, Šumadija 750 Din, Mignon 600 Din, Vardar 500 Din, Drina 500 Din, Vrbas 400 Din, Neretva 400 Din, Morava 350 Din, Zeta 300 Din, Sava 175 Din.

3. Cigare za 100 komadov: Flor de Habana 800 Din, Perla de Cuba 700 Din, Regalita 300 Din, Trabuco 225 Din, Britanica 225, Operas 150 Din, Cuba 125 Din, Virginia 125 Din, Brazilica 100 Din, Portorico 90 Din, Virginilos 75 Din, mešani inozemski tobak 75 Din, kratke domače 60 Din. Kolekcije cigar po 44 komadov Din 180, kolekcije cigar po 22 komadov Din 100.

4. Tobak za žvečenje in njuhanje. Klobase 1 kg 125 Din, njuhalni tobak 1 kg 60 Din.

5. Tobakni ekstrakt v posodah po 5 kg netto Din 6 en kg, v sodih po 200 kg netto 1 kg Din 5.

Devetnajst žrtev orkana pri Novem Sadu

Novi Sad, 17. septembra. n. Banske uprava je zbrala končne podatke o žrtvah in škodi, ki jo je povzročil orkan, ki je divjal v soboto 12. t. m. Človeških žrtev je 19, ranjenih je bilo 40 ljudi, od teh 18 težko ranjenih. V Sirigu je uničena vsa dobrovoljska kolonija, ki šteje 28 hiš. V Albunaru so pobiti vsi vinogradi, tako da bo za 30 do 70 odstotkov vina manj. V celoti znaša škoda 6.000.000 Din.

Spremembe splošnih carinskih tarif

Beograd, 17. septembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za trgovino in ... in po zaslusanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o izprehembah in dopolnitvah čl. 30 in 31 uvozne tarife zakonskega predloga o splošnih carinskih tarifah.

Čl. 1. Tarifna številka 30 uvozne tarife predloga zakona o splošnih carinskih tarifah se izpremeni in se glasi: Oljnat plod: repica, kitajska oljnata redkev, bukov žir in drugi oljnat plodovi, omenjeni na drugem mestu ... 6 ... 4 ... Čl. 2. Tarifna številka 31 uvozne tarife predloga zakona o splošnih carinskih tarifah se izpremeni in glasi: Oljeva semena

1. solnčnico ... 6 ... 4,
2. sezamovo, makovo, tikvino ... 6 ... 4,
3. bombažovo, laneno, konopljeno, ricinovo ... prosto ... prosto,
4. ostalo ... prosto ... prosto.

Čl. 3. Ta zakon stopi v veljavo, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

Zopet najdena ameriška letalca

Seattle, 17. septembra. AA. Ameriška letalca Dona Moyla in Cecilia Allena, ki sta pred tednom starala na Japonskem za polet semkaj, so našle straže na obali Aleutskih otokov na pol poti med Sibirijo in Alasko.

O srečni rešitvi je obvestila zaročenka Moylesa brezlična postaja pomorske postaje na otoku Sv. Pavla. Ko so že vsi menili, da sta letalca izgubljena, je zaročenka še vedno upala na rešitev.

Pogodbeni poštarji bodo plačevali uslužbenški davek

Beograd, 17. septembra. AA. Davčni oddelek finančnega ministrstva je poslal davčnim direktorjem in davčnim upravam okrožnico, po kateri bodo pogodbeni in pomožni poštarji plačevali za svoje dohodke uslužbenški davek, in ne prihodnino kakor dozdaj. S to okrožnico se obenem razveljavijo prejšnji davčne odmere davčnega oddelka finančnega ministrstva na pogodbene in pomožne poštarje.

Premestitve

Beograd, 17. septembra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za pravosodje ter v soglasju s predsednikom ministrskega sveta je premeščen na lastno prošnjo dr. Stanko Bregar, sodnik na okrožnem sodišču v 5. skupini na Vrhniki, v Kranjsko goro na okrožno sodišče za starešino.

Drobne vesti

Pariz, 17. septembra. AA. Maršal Petain bo odpotoval v Yorktown dne 2. oktobra, da se udeleži tamošnje spominke slavnosti.

Pariz, 17. septembra. AA. Mednarodnemu kongresu za geografijo predseduje prosvetni minister Roustan.

Pariz, 17. septembra. AA. Opoldne je španska pezata notirala 230.

London, 17. septembra. AA. Finančni minister Snowden je zahteval od parlamenta pooblastilo za konverzijo vojnih posojil.

London, 17. septembra. AA. V spodnji zbornici je zastopnik finančnega ministra izjavil, da bo z redukcijo prejemkov in pokojnin pri vojni mornarici prihranjenih 1.612.000 funtov sterlingov, pri vojski na kopnem 1.960.000 in pri letalstvu 194.000.

Pariz, 17. septembra. AA. Včeraj je bil odprt mednarodni kongres za geografijo. Kongresu prisostvuje 800 delegatov iz vseh krajev sveta.

Vremenska napoved

Dunaj, 17. septembra. d. Pretežno oblačno, mestoma deževje, temperatura neizpremenjena

Dunajski sadni trg

Dunaj, 17. septembra. d. Iz Jugoslavije je danes dospelo 5 vagonov jabolk, 3 vagoni bosanskih sliv in 4 vagoni šumadinskih sliv, iz Italije 2 vagona breskev in 2 vagona grozdja, iz Bolgarije 2 vagona grozdja, iz Grške 3 vagona grozdja, iz Madjarske 18 vagonov grozdja in 5 vagonov sliv. Cena slivam stabilna.